

Чернігівський літературно-меморіальний музей-заповідник
Михайла КоцюбинськогоЖага
яскравого
життя

«Мене гнітить сіре одноманітне життя, а мені хочеться життя яскравого, блискучого, діяльного, хочеться пити з повної чарки. Я маю право на таке життя, як кожна людина, а тим часом мушу скніти й волочити скучне життя без надії на краще. Я замикаюся, я живу окремим життям...».

Цими рядками М.Коцюбинський починає уривок, який імовірно був написаний в час роботи письменника над новелою «Сон» (1911 р.) та перегукується з нею за змістом і настроєм. Вперше фрагмент було опубліковано у 5 томі видання творів М. Коцюбинського 1929 р.

Згодом у академічному 7-томному зібранні творів письменника, що вийшло друком у видавництві «Наукова думка», у 4 томі уривок було опубліковано разом з іншими нотатками М. Коцюбинського як передрук з автографа, який до сьогодні зберігається у музеї Сонцепоклонника в Чернігові

На премію
імені
Михайла
Коцюбинського

Триває висунення кандидатів на здобуття обласної премії імені Михайла Коцюбинського за 2024 рік. Головна творча премія Чернігівщини присуджується у таких номінаціях: «Поезія», «Проза», «Народознавство», «Декоративне та образотворче мистецтво», «Театральне мистецтво», «Музичне мистецтво».

Подавати документи на висунення кандидатів на здобуття обласної літературно-мистецької премії потрібно до 17-ї години 31 травня. Зробити це можна в Чернігівському літературно-меморіальному музеї-заповіднику Михайла Коцюбинського за адресою: Чернігів, вул. Коцюбинського, 3.

На розгляд Комісії з присудження премії імені М. М. Коцюбинського слід подавати такі документи:

клопотання про присудження Премії;

завірений протокол засідання відповідного колегіального органу, на якому було ухвалено рішення про висунення кандидата на здобуття Премії;

творчу характеристику кандидата;

у номінаціях «Проза», «Поезія» та «Народознавство» на розгляд Комісії приймаються творчі досягнення кандидатів на здобуття Премії у вигляді книжок у кількості 3-х примірників.

Більш детально про вимоги до документів, а також про саму Премію можна дізнатися на офіційному сайті музею-заповідника Михайла Коцюбинського у розділі Положення про обласну премію імені М.Коцюбинського - <https://kotsubinsky.org/index/0-9>

Телефон для довідок (097) 465 70 91.

Наповнювали меморіальний будинок

Мрії Ірини Михайлівни Коцюбинської про меморіалізацію музейних кімнат здійснилися у 1958 році. 8 серпня було урочисто відкрито для огляду, за її ж словами, «квартирний ансамбль М. Коцюбинського, який складається з кабінету-вітальні, їдальні та спальні. В ній експонується 1180 власних речей Михайла Михайловича».

Два роки тривав пошук і збір тих предметів, які могли належати письменнику або його родині. Ірина Михайлівна писала до всіх родичів і знайомих численні листи з питаннями і проханнями передати будь-які речі тієї епохи, що могли поповнити музейний фонд. Багато чого приносили чернігівці.

В одній зі статей І. Коцюбинська перераховує експонати, якими вдалося поповнити музейну колекцію: «Помпейський античний світильник, колекція старовинних монет, смальта з підлоги помпейських палаців, фото скульптури Меркурія італійського скульптора Джованні да Болонья, італійські кастаньєти, мозаїчні вироби, італійські мушлі, морські зірки, гуцульська тайстра, бісерні гerdани, чудові писанки з прекрасним тонким малюнком, подвійні листівки з орнаментом вишивок старовин-

Кабінет-вітальня. Фото середини ХХ ст.

них українських рушників, колекції тропічних метеликів, плашних яєць, шишки пінії, декоративні кошечки до квітів, скульптурні бюсти Моцарта і Бетховена, старовинні терези для зважування кореспонденції, портативна ремінтонівська друкарська машинка, Павленківський енциклопедичний словник з вишитою закладкою, кролевецькі рушники і скатертини, альбоми з листівками видів Італії, Німеччини, Франції, Швейцарії та других країн, де бував письменник – от неповний перелік тих речей, які заповнюють кімнати».

Поповнилася музейна колек-

ція і чималою нотною збіркою, адже відомо, що дружина Коцюбинського, Віра Устимівна, прекрасно грала на роялі.

Одночасно з меморіальними кімнатами відкрилась і оновлена літературна експозиція музею у новозбудованому приміщенні. Вона була доповнена новими розділами та експонатами і розкрила образ письменника, його літературний і громадський шлях.

Про популярність музею свідчили такі цифри: за 10 місяців його відвідали 13000 екскурсантів, проведено 300 екскурсій, відбулося 8 тематичних вечорів.

Початок будови оранжереї

Ми звикли, що меморіальний сад музею зачаровує нас своєю пишною красою, буянням квітів, дерев і кущів, яких тут вирощують більше 200 видів. Але так було не завжди.

Варто згадати, з чого починалось упорядкування садочку, як була побудована теплиця ще в далекому 1936 році. Згадки про побудову теплиці (здумувалась, як оранжерея), ми знаходимо у книзі «Літературно-меморіальний музей М. М. Коцюбинського: Короткий провідник», виданий у далекому 1948 році: «... побудовано оранжерею для переховування рослин та акліматизації рідких південних квітів, які Коцюбинський бачив у Криму, за кордоном, на Капрі».

Хома Михайлович Коцюбинський розумів, що квіти є яскравою ілюстрацією середовища, де жив і творив Михайло Михайлович, що саме оточувало письменника і чим він надихався. Коли у кошторисі на фінансування музею на 1941 рік не були передбачені кошти для утримання теплиці, Хома Михайлович

звернувся за допомогою до Інституту Літератури Всеоюзної Академії Наук, який високо оцінив роботу музею, а саме роботу по відновленню саду. Ми читаємо у листі від 03 листопада 1940 року №780: «Робота по квітнику, оранжереї є необхідною і важливою ланкою у справі відновлення і утримання музеїв-садиб, до яких відноситься і будинок-музей Коцюбинського. Тому плідну роботу музею по саду, який оточує будинок-музей, по відновленню в ньому рослин, які любив і про які писав Коцюбинський, варто віднести до безсумнівних його досягнень. Цю роботу не можна розглядати як забаганку чи фантазію окремих організаторів музею, як роботу, що не має нічого спільного з будинком-музеєм». Фінансування вдалося відстояти.

Під час Другої світової війни окрім будинку, адміністративних будівель постраждала і теплиця. Коли Хома Михайлович повертався з евакуації, з Уфи, знаючи, що тут у Чернігові його чекає напівзруйнована садиба, він віз із собою будівельні матеріали. Будинок

швидко відновили. Дах був накритий один із перших у Чернігові. Також була відновлена напівзруйнована теплиця.

Вдруге довелось відновлювати музей, який постраждав внаслідок бойових дій російських військ у лютому-квітні 2022 року. Постраждав не тільки меморіальний будинок Коцюбинського, адміністративна споруда, сарай. Була зруйнована частина огорожі, вибиті шибки, поламані рами теплиці. Але завдяки неабайдужості працівників музею, вдалося все швидко залагодити.

В теплиці літо увесь рік. Там зимують південні квіти: бегонія, бругмансія, інжир. І серед них красуня – агава, яку з хвилюванням описав Михайло Михайлович. Агава у перекладі з грецької – шляхетна, чудова, видна. Недарма її так назвали на честь доньки одного з міфічних царів.

Працівники дбайливо доглядають дорослі рослини і вирощують розсаду безліч квітів, щоб ми могли насолоджуватись красою садка з ранньої весни до пізньої осені.

Це можна побачити у музеї

Екскурсія меморіальним будинком та садом Коцюбинського «На гостини до письменника». Вартість вхідних квитків: для дорослого – 50 грн; для дитини – 30 грн. Вартість екскурсійного обслуговування – 200 грн з групи до 10 чоловік. (Далі теж вказана вартість цих послуг).

Відвідини виставкової зали «Дивовижний світ мистецтва». Для дорослого – 30 грн; для дитини – 20 грн, екскурсійне обслуговування – 100 грн.

Прогулянка меморіальним садом «стежками музейного саду». Для дорослого – 30 грн; для дитини – 20 грн, екскурсійне обслуговування – 100 грн.

Організація чаювання на веранді – 50 грн з людини.

Відвідування майстер-класу – 50 грн (вартість може змінюватися відповідно до тематики та кількості витратних матеріалів).

Відвідування тематичного заходу – 50 грн.

Замовлення екскурсійного обслуговування під час відвідування музею не є обов'язковим. Відвідування майстер-класів, організація чаювання на веранді можливі лише за попереднім замовленням.

Фотозйомка на території музею

Професійна фотозйомка (індивідуальна, весілля, реклама та будь-яка інша) на території меморіального саду – 300 грн за 1 годину; на території меморіального будинку – 500 грн за 1 годину.

Фотозйомка під час екскурсії в меморіальному будинку, саду або у виставковій залі – безкоштовно (за наявності вхідних квитків до музею).

Робота з фондovими матеріалами

Копіювання неопублікованих фондovих матеріалів – 70 грн за 1

сторінку; опублікованих фондovих матеріалів – 10 грн за 1 сторінку.

Радимо уточнювати ціни та замовляти музейні послуги завчасно за тел.: (093) 002-42-96, (097) 465-70-91.

Розклад роботи музею: понеділок – п'ятниця – з 9:00 до 17:30; субота – неділя – з 10.00 до 17.30. Працюємо без перерви на обід.

Право на безкоштовне відвідування музею за наявності відповідних документів мають: учасники бойових дій;

діти-сироти; діти з багатодітних родин; люди з обмеженими можливостями; військовослужбовці строкової служби; музейні співробітники.

Останній понеділок місяця – вхід до музею безкоштовний для пенсіонерів, учнів та курсантів. Екскурсійне обслуговування цього дня проводиться за дійсними розцінками.

Ласкаво просимо до музею!

Сосницький літературно-меморіальний музей
Олександра ДовженкаЧарлі Чаплін
і Довженко

16 квітня 1889 року народився актор, визнаний одним із найкращих коміків в історії світового кіно, тричі власник премії «Оскар», Чарлі Чаплін.

Захоплювався коміком і Олександр Довженко, який мріяв на зорі своєї кінодороги про кар'єру майстра комедій. Тож і перші його сценарії та фільми (1926 – 1929 рр) були комедійного жанру, хоча більшість так і не втілились на екрані.

Мріяв Довженко про спільну роботу з Чарлі Чапліном – для нього написав сценарій «Цар», який був сатирою на царя Миколу II. Відповіді з Голлівуду Довженко не отримав. Також у цей час Довженко написав сценарій «Загублений Чаплін» – про Чарлі Чапліна на безлюдному острові. Однак і цей сценарій не став фільмом.

Та мистецька течія, яку започаткував Довженко, – українське поетичне кіно – не обійшла увагою Чарлі Чапліна. Він подивився фільми Довженка і сказав фразу, яка нині стала крилатою: слов'янство дало світові в кінематографії лише одного митця, і це – Олександр Довженко!

До 135-річчя Чарлі Чапліна в музеї було проведено кіногодина, де учні Сосницької ЗОШ І-ІІ ст. мали нагоду познайомитись з різними цікавими фактами з біографії коміка та познайомитись з тим, що об'єднує Чапліна та Довженка.

Майстер-клас
писанкарства

Скоро Великдень, час святковий, світлий і одухотворений. Тож ми запрошуємо Вас долучитись до чудесного, трішки магійного, напрохуд заспокоїливого і творчого дійства - виготовлення писанок-оберегів у Музеї. Записуйтесь за нашим робочим телефоном: 2-15-90

Календар травня

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Софії та Олександра Русових видала щорічний календар «Знаменні і пам'ятні дати Чернігівської області на 2024 рік». Укладачі: Л. Студьонова, І. Каганова. Відповідальний за випуск Ю. Соболев. Друкуємо частину календаря на травень.

2 – в с. Озеряни Ніжинського р-ну народився Валентин Назарович Борисенко (1929 – 1990), скульптор, народний художник УРСР, лауреат Державної премії України імені Т. Шевченка.

6 – в с. Понори Конотопського повіту Чернігівської губ. (нині Прилуцького р-ну) народився Степан Данилович Ніс (1829 – 1900), фольклорист, етнограф, лікар, громадсько-політичний діяч. У Чернігові поширював народну культуру, займався лікарською практикою. Працював міським лікарем у Городні. Його іменем названі вулиці в Чернігові і Городні.

8 – в Чернігові народився Микола Іллів Шраг (1894 – 1970), економіст і громадсько-політичний діяч, заступник голови Центральної Ради УНР, доктор економічних наук, професор Львівської політехніки. Син І. Л. Шрага. Похований у Львові.

13 – народився Панас Мирний (П. Я. Рудченко) (1849 – 1920) – класик української літератури. У 1865 – 1868 рр. жив і працював у Прилуках.

19 – народився Леонід Григорович Яковичин (1939), гендиректор ТОВ «Земля і воля» (м. Бобровиця), утвореного на базі Бобровицького радгоспу-технікуму, Герой України.

27 – народився Роман Іванович Іваничук (1929 – 2016), прозаїк, лауреат Державної премії України імені Т. Шевченка, премії імені Мазепи, Герой України, автор роману «Орда» про трагедію Батурина 1708 р. Неодноразово відвідував Чернігів, Батурин.